

ICCJ – Admitere în magistratură. Condiția privind „buna reputație”. Exigențe

Legislație relevantă:

Legea nr. 303/2004, art. 14 alin. (2) lit. c)

În raport cu exigențele impuse pentru exercitarea unei funcții publice în cadrul puterii judecătorești, în care încrederea opiniei publice în probitatea și demnitatea magistraților este esențială, săvârșirea de către o persoană, cu intenție, a unor infracțiuni intenționate la regimul circulației pe drumurile publice face ca respectiva persoană să nu îndeplinească cerința privind „buna reputație” prevăzută de dispozițiile art. 14 alin.(2) lit.c) din Legea nr.303/2004, pentru înscrierea la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, aceasta chiar dacă pentru condamnarea suferită – pedeapsa amenzii – între timp a intervenit reabilitarea.

Decizia nr. 1722 din 29 martie 2012

Prin cererea înregistrată la Curtea de Apel Timișoara, reclamantul TC a chemat în judecată Consiliul Superior al Magistraturii solicitând instanței ca în contradictoriu cu pârâtul să dispună:

– anularea Hotărârii nr.25A din 23.02.2011 emisă de Secția pentru Procurori a C.S.M. prin care pârâtul a constatat că nu îndeplinește condițiile legale pentru numirea în funcția de procuror;

– să se constate că îndeplinește condițiile pentru ocuparea funcției de procuror, urmare a promovării examenului de

admitere în magistratură din 21.11.2010;

- să fie obligat pârâtul să propună Președintelui României numirea sa în funcția de procuror;

- suspendarea executării Hotărârii nr.25A din 23.02.2011, până la soluționarea definitivă și irevocabilă a acțiunii de fond.

În motivarea acțiunii reclamantul a arătat că a participat la concursul de admitere în magistratură din data de 21 noiembrie 2010, fiind declarat admis cu media 7,40.

Concursul a fost validat de Plenul C.S.M. prin Hotărârea nr.1156 din 16.12.2010.

Prin Hotărârea nr.25A din 23.02.2011 a Secției pentru Procurori a C.S.M. s-a constatat că nu îndeplinește condițiile cumulativ prevăzute de art.226 alin.(2) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr.152 din 1.03.2006, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea nr.123 din 7.02.2008.

În considerentele hotărârii s-a reținut că reclamantul a fost declarat „respins” la concursul de admitere în magistratură organizat la 21.11.2010, reținându-se că nu îndeplinește condiția bunei reputații, întrucât figurează în evidența operativă a organelor de poliție.

Reclamantul a mai arătat că hotărârea C.S.M. de a-l respinge pentru lipsa bunei reputații depășește esența și spiritul legii, întrucât prin Sentința penală nr.174 din 14.02.1996 a Judecătoriei X, definitivă prin neapelare, a fost condamnat la plata amenzii penale de 90.000 ROL, pentru săvârșirea infracțiunilor de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul fără a poseda permis de conducere și încredințarea unui autovehicul unei persoane care nu deține permis de conducere, fapte prevăzute de art. 36 alin.(1) și art. 36

alin.(3) din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice.

Curtea de Apel Timișoara – Secția contencios administrativ și fiscal prin Sentința civilă nr.399 din 22 septembrie 2011 a admis în parte acțiunea reclamantului TC dispunând anularea Hotărârii nr.25A din 23.02.2011 emisă de C.S.M. – Secția pentru procurori.

De asemenea, a constatat că reclamantul îndeplinește condiția bunei reputații pentru a fi numit în funcția de procurori, obligând pârâtul să propună Președintelui României numirea reclamantului în funcția de procuror pe un post corespunzător mediei obținute de reclamant la concursul de admitere în magistratura din 21.11.2010, respingând în rest acțiunea.

Totodată, a respins cererea de suspendare a executării Hotărârii nr.25/A din 23.02.2011 emisă de Secția pentru procurori a C.S.M. până la rămânerea irevocabilă a prezentei hotărâri și a luat act că nu s-au solicitat cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această sentință instanța a reținut că nu este întemeiată imputarea adusă reclamantului în sensul că nu ar avea o bună reputație în sensul art. 12 din Legea nr. 303/2004.

Cum pârâtul nu a prezentat nici date din care să rezulte o conduită reprobabilă repetată a reclamantului, nici anterior și nici ulterior săvârșirii faptei pentru care a fost condamnat în 1996, nerezultând din dosar că reclamantul a mai săvârșit și alte fapte antisociale, chiar contravenții, în perioada anterioară sau ulterioară condamnării sale penale, instanța consideră că actul administrativ contestat nu este întemeiat în privința reținerii neîndeplinirii condiției bunei reputații de către reclamant.

Din acest punct de vedere, acțiunea reclamantului este întemeiată, pârâtul acționând cu exces de putere prin

reținerea neîndeplinirii condiției bunei reputații de către reclamant, exces de putere definit drept „exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor”, excesul de putere din speță conducând la încălcarea dreptului reclamantului de acces la funcția de procuror pe considerente bazate pe o interpretare excesivă a unor texte legale lipsite de previzibilitatea necesară unei astfel de evaluări.

În ceea ce privește cererea reclamantului de a se constata că întrunește toate condițiile legale pentru a ocupa funcția de procuror în urma promovării examenului de admitere în magistratură din data de 21.11.2010, instanța constată că obiectul prezentului litigiu l-a reprezentat legalitatea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 25 A din 23.02.2011 și îndeplinirea sau nu de către reclamant a condiției bunei reputații.

Părțile nu au solicitat și administrat probe din care să rezulte îndeplinirea celorlalte condiții legale pentru ocuparea funcției de procuror, astfel cum sunt prevăzute de 14 alin. 2 din Legea nr.303/2004, text care prevede că „la concursul pentru admiterea la Institutul Național al Magistraturii se poate înscrie persoana care îndeplinește cumulativ condițiile cetățeniei române, cu domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu, este licențiată în drept, nu are antecedente penale sau cazier fiscal, cunoaște limba română și este aptă din punct de vedere medical și psihologic pentru exercitarea funcției.

Având însă în vedere că a reținut că reclamantul îndeplinește condiția bunei reputații, instanța va obliga pârâtul ca – în măsura în care sunt îndeplinite și celelalte condiții de numire în afara condiției referitoare la buna reputație – să propună Președintelui României numirea reclamantului în funcția de procuror pe un post corespunzător mediei obținute de reclamant la concursul de admitere în magistratură din

21.11.2010.

În ceea ce privește cererea de suspendare a executării Hotărârii nr.25 A din 23.02.2011 pronunțată de Secția pentru Procurori a Consiliului Superior al Magistraturii până la soluționarea definitivă și irevocabilă a acțiunii de fond, instanța reține că reclamantul a justificat această cerere susținând că se află în imposibilitatea de a-și valorifica rezultatele concursului de admitere în magistratură și de a ocupa funcția de procuror, fiind declarat admis în urma tuturor probelor concursului (test scris, examinare psihologică și examinare medicală)

Cu privire la condițiile suspendării executării actului administrativ, întrucât reclamantul nu a făcut dovada îndeplinirii condiției unei pagube iminente prin executarea actului administrativ a cărui suspendare a solicitat-o, Curtea constată inutilitatea examinării și a condiției cazului bine justificat, cererea de suspendare fiind nefondată în condițiile în care nu sunt întrunite cumulativ ambele condiții menționate mai sus.

Curtea a reținut că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 – apreciază că nu este întemeiată cererea de suspendare a executării Hotărârea nr. 25 A/23.02.2011 emisă de Consiliul Superior al Magistraturii – Secția pentru procurori până la rămânerea irevocabilă a prezentei hotărâri, motiv pentru care o va respinge.

Împotriva acestei soluții a formulat recurs Consiliul Superior al Magistraturii care a invocat motivul prevăzut la art.304 pct.9 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia o hotărâre poate fi recurată atunci când a fost pronunțată fără temei legal ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii.

Autoritatea recurentă a susținut, în esență, că instanța de

fond a interpretat și aplicat greșit prevederile art.12 din Legea nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „admiterea în magistratură a judecătorilor și procurorilor se face prin concurs, pe baza competenței profesionale, a aptitudinilor și a bunei reputații”.

Or, în cauză, condiția bunei reputații nu este îndeplinită, din moment ce intimatul-reclamant a fost condamnat pentru săvârșirea unor infracțiuni, ceea ce reprezintă fapte care au avut drept consecință pierderea bunei reputații.

Referitor la împrejurarea că între timp a intervenit reabilitarea de drept, C.S.M. argumentează că în acest mod reclamantul nu a redobândit buna reputație, cerută de dispozițiile art.12 din Legea nr.303/2004 republicată, făcând trimitere și la Decizia nr.5593/2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal.

În concluzie, autoritatea recurentă a solicitat admiterea recursului, desființarea soluției pronunțate și respingerea acțiunii formulate de reclamant.

Recursul este întemeiat.

Astfel, în cauză, este necontestat că intimatul-reclamant a fost condamnat prin Sentința penală nr.174/1996 pentru săvârșirea cu intenție a două infracțiuni la regimul circulației pe drumurile publice.

De asemenea, este necontestat că în privința condamnării la amendă penală, între timp a intervenit reabilitarea de drept.

În considerentele soluției pronunțate, instanța de fond a reținut că în privința condamnării penale survenite în urmă cu peste 14 ani, a intervenit reabilitarea de drept, astfel că reclamantul se bucură de o bună reputație, fără să precizeze

nici dacă această reputație a redobândit-o ca urmare a reabilitării și nici dacă eventual, nu o pierduse chiar ca urmare a faptului că pentru infracțiunile comise fusese condamnat cu amendă penală.

Raționamentul instanței de fond nu este doar incomplet, dar este și greșit din moment ce legiuitorul a instituit, între altele, două condiții distincte: lipsa antecedentelor penale și respectiv, existența unei bune reputații, așa cum rezultă din prevederile art.14 alin.(2) lit.c) din Legea nr.303/2004, republicată, potrivit căroră „La concursul pentru admiterea la Institutul Național al Magistraturii se poate înscrie persoana care (...) nu are antecedente penale sau cazier fiscal și se bucură de o bună reputație”.

Este adevărat că legiuitorul nu a definit conținutul noțiunii de „bună reputație”, lăsând acest lucru la aprecierea autorității competente, adică la aprecierea Consiliului Superior al Magistraturii, autoritatea care gestionează cariera magistraților, dar și accesul în magistratură.

Or, în situația concretă a reclamantului, Înalta Curte reține că autoritatea recurentă și-a exercitat dreptul de apreciere cu respectarea principiului legalității și a menținerii unor standarde ridicate, în raport cu exigențele impuse pentru exercitarea unei funcții publice în cadrul puterii judecătorești, în care încrederea opiniei publice în probitatea și demnitatea magistraților este esențială.

Or, Înalta Curte consideră că prin săvârșirea unor fapte penale, mai ales atunci când este vorba de infracțiuni săvârșite cu intenție, reputația unei persoane este afectată negativ în mod fundamental, într-o societate normală, întemeiată pe respectarea ordinii de drept.

Astfel fiind, Înalta Curte reține că prin săvârșirea celor două infracțiuni intenționate la regimul circulației pe drumurile publice, intimatul-reclamant și-a pierdut buna

reputație, prezumată a fi avut la data respectivă.

Or, în cauză, instanța de fond nu a argumentat și nici Înalta Curte nu a identificat cum, prin ce și nici în ce măsură a reușit intimatul-reclamant să-și redobândească buna reputație, care trebuie să constituie garanția schimbării radicale a poziției acestuia în raport cu respectarea și respectiv aplicarea legii.

Totodată, Înalta Curte consideră necesar să sublinieze că și reglementările internaționale referitoare la criteriile de selecție a viitorilor magistrați (Carta Universală a Judecătorului, Carta Europeană privind Statutul judecătorului, Recomandare CM/2000/12) impune o exigență maximă din partea entităților competente în ceea ce privește evaluarea profesională și morală, dar și conduita socială exemplară de care trebuie să se bucure aspiranții la demnitatea de magistrat, ceea ce înseamnă, inclusiv, lipsa oricărei încălcări a legii.

Recursul fiind întemeiat, a fost admis, soluția instanței de fond a fost desființată iar pe fond, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.